

Дело C-237/20**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

5 юни 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Hoge Raad der Nederlanden (Нидерландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

29 май 2020 г.

Жалбоподател в касационното производство:

Federatie Nederlandse Vakbeweging

Ответник в касационното производство:

Heiploeg Seafood International BV

Heitrans International BV

Предмет на спора в главното производство

Според националното законодателство, с което се транспонира член 5, параграф 1 от Директива 2001/23, правата и задълженията, които произтичат за работодателя от трудов договор, не се прехвърлят по право на приобретателя в случай на прехвърляне на предприятие в резултат на несъстоятелност. Спорният въпросът в главното производство е дали това изключение се прилага и когато прехвърлянето на предприятие, обявено за неплатежоспособно, е било подготвено преди обявяването в несъстоятелност, по време на т. нар. процедура „pre-pack“ (относно понятието „pre-pack“ вж. точки 2 и 3).

Предмет и правно основание на преюдициалния въпрос

Преюдициалното запитване на основание член 267 ДФЕС се отнася до подготовката на производство по несъстоятелност в процедурата *pre-pack*. Предвид обстоятелствата, по които е постановено решение от 22 юни 2017 г., *Federatie Nederlandse Vakvereniging* и др. (C-126/16, EU:C:2017:489), Съдът на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съдът“) приема, че изключението, предвидено в член 5, параграф 1 от Директива 2001/23, не е приложимо в случай на процедура *pre-pack*. Спорът се състои в това дали обстоятелствата по настоящото дело са различни и дали тази разпоредба все пак намира приложение.

Преюдициални въпроси

1. Следва ли член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО да се тълкува в смисъл, че условието „да е образувано производство по несъстоятелност или сходно производство за неплатежоспособност с оглед на ликвидацията на активите на прехвърлителя“ е изпълнено, когато:
 - (i) несъстоятелността на прехвърлителя е неизбежна и следователно той действително е неплатежоспособен,
 - (ii) целта на производството по несъстоятелност според нидерландското право е чрез ликвидация на имуществото на длъжника да се получат възможно най-много приходи за всички кредитори, и
 - (iii) в така наречената процедура *pre-pack* прехвърлянето (на част) от предприятието се подготвя преди обявяването в несъстоятелност и се осъществява едва след това, като
 - (iv) назначеният от съда синдик преди откриването на производството по несъстоятелност трябва да се ръководи от интересите на всички кредитори, както и от дружествените интереси, като например интересът от запазване на работните места, което е предмет на контрол от страна на назначения също от съда съдия по несъстоятелността,
 - (v) целта на процедурата *pre-pack* е в последвалото производство по несъстоятелност да се извърши ликвидация, при която се продава принадлежащото на прехвърлителя предприятие, което е продължило дейността си (*going concern*) (или част от него), така че всички кредитори да бъдат удовлетворени до възможно най-висока степен и работните места да се запазят, доколкото е възможно, и
 - (vi) провеждането на производството гарантира, че тази цел действително е определяща?

2. Следва ли член 5, параграф 1 от Директивата да се тълкува в смисъл, че условието „производството по несъстоятелност или сходно производство да е под надзора на компетентен публичен орган“ е изпълнено, когато прехвърлянето (на част) от предприятието в рамките на процедура pre-pack е подготвено преди обявяването в несъстоятелност и се осъществява след това, и

(i) преди обявяването в несъстоятелност това обстоятелство се контролира от синдик и съдия по несъстоятелността, които са били назначени от съда, но не разполагат с законово регламентирани правомощия,

(ii) според нидерландското право, преди откриването на производството по несъстоятелност назначеният синдик трябва да се ръководи от интересите на всички кредитори и от останалите дружествени интереси, като например интересът от запазване на работните места, което е предмет на контрол от страна на назначения съдия по несъстоятелността,

(iii) функциите на назначените синдик и съдия по несъстоятелността не се различават от функциите на синдик и съдия по несъстоятелността,

(iv) договарят, въз основа на който предприятието се прехвърля и който е бил изготвен в хода на процедурата pre-pack, се сключва и изпълнява едва след обявяването в несъстоятелност,

(v) при обявяването в несъстоятелност съдът може да определи синдик или съдия по несъстоятелността, различни от назначените синдик и съдия по несъстоятелността, и

(vi) синдикът и съдията по несъстоятелността са подчинени на едни и същи изисквания за обективност и независимост, приложими по отношение на синдик и съдия по несъстоятелността в рамките на производство по несъстоятелност, което не е предшествано от процедура pre-pack, като независимо от степента на участието им преди обявяването в несъстоятелност те са длъжни, по силата на възложените им от закона правомощия, да проверят дали прехвърлянето на (една част от) предприятието, подготвено преди обявяването в несъстоятелност, е в интерес на всички кредитори и — в случай, че отговорът е отрицателен — да вземат решението, че прехвърлянето не може да бъде извършено, като едновременно с това имат право да решат, че поради други основания — например, противоречие с други дружествени интереси, като значението на заетостта — подготвеното преди обявяването на несъстоятелността прехвърляне на (една част от) предприятието не може да бъде извършено?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 година относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности

Цитирани разпоредби на националното право

Burgerlijk Wetboek (Граждански кодекс) членове 7:662, 7:663 и 7:666

Кратко представяне на фактите и главното производство

- 1 Концернът Heiploeg (наричан по-долу „Heiploeg-предишен“), който извършва търговия с риба на едро, включва различни предприятия. След като на 27 ноември 2013 г. Европейският съюз налага глоба на четири предприятия от този концерн на обща стойност 27 082 000 EUR, обявяването му в несъстоятелност е неизбежно. След като е обявено в несъстоятелност голяма част от стопанската дейност продължава да се извършва от редица новосъздадени дружества, включително ответниците по касационната жалба (Heiploeg Seafood International BV и Heitrans International BV, наричани по-долу „Heiploeg-нов“). Значителна част от персонала е нает отново на работа, но при по-неблагоприятни условия на труд.
- 2 Прехвърлянето на предприятията на Heiploeg е подготвено в така наречената процедура pre-pack. При процедурата pre-pack става въпрос за производство, което не е предвидено в закони, подзаконови или административни разпоредби, провежда се преди обявяването на длъжника в несъстоятелност и чрез преговори с евентуални купувачи подготвя продажбата на

неплатежоспособното предприятие. Процедурата pre-pack се различава от други действия по продажба, подготвени преди обявяване на несъстоятелността, по това, че съдът определя „назначен синдик“ и „назначен съдия по несъстоятелността“. Статутът им не се урежда от закона, така че те нямат законово регламентирани правомощия. Предвидено е обаче, че в случай на последващо обявяване в несъстоятелност те ще изпълняват функциите на синдик и на съдия по несъстоятелността. В действителност те изпълняват своите правомощия предварително, така че прехвърлянето на предприятието да може да се осъществи много бързо след обявяването на несъстоятелността, търговската дейност да бъде спряна за възможно най-кратки срокове и така да се осигурят възможно най-големи приходи. Освен това в такъв случай съществува по-голяма вероятност част от персонала да може да бъде назначена на работа.

- 3 Според съдебната практика на Hoge Raad (Върховен съд, Нидерландия) назначеният синдик — както впоследствие и синдикът — трябва да се ръководи от интересите на всички кредитори, като отчита и дружествените интереси, сред които е и значението на заетостта. Назначеният съдия по несъстоятелността осъществява контрол върху посоченото в предходното изречение по същия начин, както би следвало да го прави и след официалното му определяне за съдия по несъстоятелността. След обявяването на несъстоятелността синдикът и съдията по несъстоятелността са длъжни по силата на закона да извършат пълна и цялостна проверка дали прехвърлянето, подготвено преди обявяването на несъстоятелността, е в интерес на всички кредитори. Ако стигнат до заключението, че това не е така, те трябва да вземат решение, че прехвърлянето не може да се извърши. Освен това във всяка фаза на производството те могат да вземат решение, че поради различни основания подготвяното преди обявяването на несъстоятелността прехвърляне няма да се състои, например поради евентуалните последици за работните места.
- 4 Още преди налагането на глобата Heiploeg-предишен извършва проверка дали процедура pre-pack би била успешна. Първоначално страните са поканени да представят оферта, вследствие на което преговорите продължават с един от тримата оференти. Едва след това на 16 януари 2014 г. Rechtbank Noord-Nederland (Първоинстанционен съд Северна Нидерландия, Нидерландия) определя назначен синдик и назначен съдия по несъстоятелността, които да подготвят прехвърлянето на предприятието. На 24 януари 2014 г. ответниците по касационната жалба заедно с преговарящите страни са вписани в търговския регистър като управители. На 28 януари 2014 г. настъпва несъстоятелността, която продължава само половин ден. Договорът е подписан следващата нощ, което води до прехвърляне на старите предприятия и позволява на ответниците в касационното производство да продължат дейността си почти без прекъсване.

Основни доводи на страните в главното производство

- 5 В хода на касационното производство жалбоподателят оспорва констатацията на *Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden* (Апелативен съд Арнем-Леуварден, Нидерландия), че според националното законодателство, транспониращо член 5, параграф 1 от Директива 2001/23, *Heiploeg*-предишен не е бил длъжен да запази условията на труд на своите работници, които са били в сила преди прехвърлянето. Тази разпоредба можела да се приложи само при наличие, първо, на производство по несъстоятелност, второ, на „производство с оглед на ликвидацията на активите на прехвърлителя“, и трето, на производство „под надзора на компетентен публичен орган“. При процедурата *pre-pack* последните две условия не били изпълнени, тъй като преговорите се водели при липсата на официално определен синдик, след което дейността на предприятието *de facto* е продължена. Съдът вече бил потвърдил това в решение от 22 юни 2017 г., *Federatie Nederlandse Vakvereniging* и др. (C-126/16, EU:C:2017:489).

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 6 Първото условие по член 5, параграф 1 от Директива 2001/23 не се оспорва в настоящия случай. Страните са съгласни, че по отношение на *Heiploeg*-предишен е образувано производство по несъстоятелност. Освен това съдът вече е постановил, че несъстоятелността е неизбежна, което е прието като безспорен факт в касационното производство.
- 7 Що се отнася до условието за наличие на производство с оглед на ликвидацията на активите, предвидено в член 5, параграф 1 от Директива 2001/23, запитващата юрисдикция отбелязва, че в случая целта на процедурата *pre-pack* е да се реализират възможно най-високи приходи за всички кредитори. Назначените синдици проверили, че това можело да се постигне най-добре като *Heiploeg*-предишен не се продава на части, а се направят усилия да бъде прехвърлено като едно-единствено предприятие, като така се е гарантирало продължаване на дейността му. В този смисъл те също така проверили колко работни места можело да бъдат запазени. За това прехвърляне намесата на назначените синдици била от съществено значение, тъй като по този начин дейността на предприятието била преустановена за не повече от един ден. Това увеличило приходите.
- 8 Що се отнася до условието ликвидацията да се извърши под надзора на компетентен публичен орган, запитващата юрисдикция отбелязва, че както подчертава назначаващият съд, назначеният синдик и назначеният съдия по несъстоятелността е трябвало да се ръководят от интересите на всички кредитори. За целите на контрола трябвало да се изготвят публични доклади. Ако се оказало, че се е действало в противоречие с тази цел, съдът по несъстоятелността можел да реши да определи други синдици и друг съдия

по несъстоятелността. Фактът, че това не се било случило, означал, че интересите на всички кредитори били приоритетно отчетени.

- 9 Освен това, въпреки че прехвърлянето на Neiploeg-предишен било подготвено по време на процедурата pre-pack, при обявяването в несъстоятелност преговорите все още не били приключили. Това се случило едва на следващата нощ. Поради това към тази дата синдиците и съдията по несъстоятелността, които междувременно били формално определени, били длъжни да се ръководят от интересите на всички кредитори, поради което са могли да вземат решение прехвърлянето да не бъде извършено. Ето защо в разглеждания случай извършените в рамките на процедурата pre-pack действия преди обявяването в несъстоятелност не лишавали от съдържание надзора на компетентния публичен орган.
- 10 Запитващата юрисдикция подчертава, че в точка 50 от решението си по дело Federatie Nederlandse Vakvereniging и др. Съдът се произнася „при условие че бъде извършена проверка от запитващата юрисдикция“. От това запитващата юрисдикция стига до извода, че по случая, с който е сезирана, трябва да провери дали е налице процедура pre-pack като в разглежданото решение Federatie Nederlandse Vakvereniging и др. или е налице друг вид процедура pre-pack, различна от посочената в това решение. Освен това на Съда не били представени в тяхната всеобхватност съдържащите се в акта за преюдициално запитване съображения относно нидерландското право в областта на несъстоятелността, както и принципните съображения относно целта и провеждането на процедурата pre-pack, залегнали в решението Federatie Nederlandse Vakvereniging и др., поради което Съдът не можел да включи тези съображения в решението си. По отношение на въпроса дали решението Federatie Nederlandse Vakvereniging и др. е относимо, било от значение също така, че по настоящото дело преговорите относно прехвърлянето на предишното предприятие не били проведени със свързано дружество. Такъв обаче бил случаят по делото, по което е постановено решение Federatie Nederlandse Vakvereniging и др. Поради тези причини можело основателно да се изрази съмнение, дали проверката, извършена от Съда в решение по дело Federatie Nederlandse Vakvereniging и др., била приложима и към разглеждания в настоящото дело случай.